

11204

Sevda Karaca
Gaziantep Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi a) Milli Eğitim Bakanına yönelik 21.02.2024 tarihli soru önergem.
b) 08.03.2024 tarihli ve 1393612 sayılı yazınız.

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin** tarafından Anayasanın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
15.04.2024

Sevda KARACA
Gaziantep Milletvekili

Bengali Dili Hareketi için Bangladeş polisi ile çatışan Bangladeşli üniversite öğrencilerinin öldürülmesinin yıl dönümü olan 21 Şubat günü, UNESCO tarafından 17 Kasım 1999'da Dünya Anadili Günü olarak ilan edilmiştir ve her yıl UNESCO üyesi ülkeleri tarafından da çok dillilik savunularak kutlanmaktadır. Ne var ki Türkiye, UNESCO üyesi ve çok dilli bir ülke olmasına karşın tek dillilik ısrarından vazgeçmemektedir.

Dil, insanlar arasında anlaşma ve iletişim kurmanın yanı sıra, düşünmenin de başlıca aracıdır. Anadili, kişinin dünyayla ilk iletişim kurma sürecinde edinip öğrenmeye başladığı ve dolayısıyla kişiliğinin, kimliğinin, duygusal ve zihinsel gelişiminin ayrılmaz bir parçası niteliğini taşıyan dildir. Ancak ne yazık ki ülkemizdeki anadilinde eğitim tartışmaları; dilsel zenginliğin insanlığın ortak mirası olarak korunması gerekliliği, pedagojik ilkeler ya da eğitim hakkı yerine sadece Kürt sorunu bağlamında yürütülmektedir. Bu ise tartışmanın dar kalmasına ve kutuplaştırıcı bir hal almasına neden olmaktadır.

Bilim çevreleri kültürel ve dilsel çeşitlilik ve zenginliklere dönük tehlikenin ortadan kaldırılmasının ve dilsel zenginliğin korunmasının ancak anadillerinin öğretimiyle ve anadilinde eğitimle mümkün olabileceğini dile getirmektedir. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi de bunu bir eğitim hakkı ve çocuk hakkı olarak tanımlamaktadır. Bu hak dünyanın pek çok ülkesinde de kabul edilerek çok dilli eğitim modelleri geliştirilmiştir. Almanya, Çin, Güney Afrika, Bolivya, İsviçre, İsveç, İsrail, Hollanda, ABD, Kanada, Fransa, Belçika, Hindistan, Britanya, İspanya bunlardan bazılarıdır.

Türkiye'de Türkçe, Kürtçe, Abhazca, Arapça, Arnavutça, Çerkezce, Ermenice, Gürcüce, Kıptice, Lazca, Pomakça, Rumca, Süryanice, Tatarca, İbranice gibi dillerin konuşulduğu bilinmektedir.

Türkiye'de anadili Türkçeden farklı olan çocuklar, anadili Türkçe olan çocuklarla aynı öğretim programlarına devam etmektedirler. Türkiye'deki eğitim sisteminde Türkçeyi bilmeyen ya da

Türkçe bilgisi yetersiz olan çocuklara yönelik dil eksikliklerini kapatacak (telafi kabilinden bile) programlar ve özel yaklaşımlar bulunmamaktadır. Bu durumun ise hem eğitim hakkı hem de eğitimde fırsat eşitliği açısından ciddi olumsuzluklar barındırdığı tartışmasıdır. Anadilinin hayatın her alanında özgürce kullanılabilmesi mücadelesi neticesinde ancak bazı anadillerinin okullarda seçmeli ders olarak okutulmaya başlanmıştır. Anadilinde eğitimin bu şekilde verilmesinin olanağının olmaması bir yana öğrenci sayı sınırı, öğretmen atamalarının yapılmaması gibi hata ve eksikleri nedeniyle bu yöntemin istenilen sonuca varmada geçerli olmadığı açıktır.

Bu bağlamda;

1. Türkçe dışındaki anadillerinin öğrenimi ve anadilinde eğitime ilişkin başta Anayasa olmak üzere mevzuattaki değişiklik yapılması yönünde bir çalışmanız bulunmakta mıdır? Öğrencilerin kişilik oluşumuyla, yeteneklerinin ve zihinsel yetilerinin gelişimiyle yakından ilgili olan bir sorunun çözümü için ne tür çalışmalarınız vardır?
2. Bakanlığınız bünyesinde anadili konusunda özel temsil hakkı verilmesi suretiyle tüzel bir kişilik oluşturma yönünde bir adımınız olacak mıdır?
3. Türkiye’de kaç tane anadili kullanılmaktadır? Anadili Türkçe’den farklı olan öğrenci sayısı kaçtır? Sene sonuna değin öğrencilerine Türkçe öğretmeye çalıştığını, bunun dışında müfredatı uygulamadığını belirten eğitim emekçisi sayısı kaçtır?
4. Anadilinde ve anadili dışında eğitim görenin akademik başarıya etkilerini ortaya koyan çalışmalarınız bulunmakta mıdır? Anadili dışında eğitim gören öğrencilerin başarıları nasıl etkilenmektedir?